

ชื่อวิทยานิพนธ์

ข้อพิพาทระหว่างทาสกับนายเงิน ในสมัยรัชกาลที่ 5

: ศึกษาจากคดีความและฎีกา ร.ศ. 103-120

ผู้เขียน

นางสาวรัชนิกร อินทโชติ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาประวัติศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

อาจารย์ อัญชลี สุสัยดี	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์	กรรมการ
อาจารย์ สายชล ลัตยานุรักษ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความขัดแย้งอันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างทาสกับนายเงิน ในสมัยรัชกาลที่ 5 จากฎีกาและคดีความที่เกิดขึ้น ในช่วงระหว่างปีร.ศ. 103-120 (พ.ศ. 2427-2444) โดยพิจารณาถึงสาเหตุ และปัจจัยที่ทำให้เกิดข้อพิพาท ตลอดจนประเภทของข้อพิพาทระหว่างทาสและนายเงินที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะมีการเลิกทาสอย่างเป็นทางการในปีพ.ศ. 2448

จากการศึกษาพบว่า ภายใต้ความสัมพันธ์ที่ดูเหมือนจะราบรื่นระหว่างทาสกับนายเงินนั้น ปรากฏความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงดำเนินนโยบายเลิกทาส และมีการออกกฎหมายหลายฉบับเพื่อการนี้ ดูเหมือนว่าจะทำให้มีการฟ้องร้องอันเนื่องมาจาก ความขัดแย้งระหว่างทาสและนายเงินเพิ่มจำนวนมากขึ้นด้วย สิ่งที่น่าสนใจก็คือ การศึกษาเรื่องข้อพิพาทระหว่างทาสกับนายเงินนี้ ทำให้เห็นการใช้ประโยชน์จากทาสในรูปแบบต่าง ๆ นอกเหนือจากการให้ทาสมาทำงานรับใช้ในบ้านนายเงิน หรือการให้ทาสไปทำมาหากินแล้วส่งดอกเบี้ยยให้นายเงินอย่างที่เคยเป็นมา ที่สำคัญคือมีการบังคับให้ทาสเป็นโสเภณี และ

ให้ทาส เป็นนางละครในคณะละครของขุนนางผู้ใหญ่ที่เปิดการแสดง เก็บค่าชมจากผู้ชม และการทำสัญญา เป็นลูกจ้างรับเงินล่วงหน้าซึ่งดูเหมือนเป็นทาสในรูปแบบใหม่ "ลูกจ้าง" บางคนถูกบังคับให้เป็นโสเภณี นอกจากนี้กฎหมายซึ่งลดค่าตัวทาสลงภายในเวลาที่กำหนดไม่ได้รับการปฏิบัติตาม เนื่องจากนายเงินยังต้องการใช้ประโยชน์จากทาสของตนอยู่ ทาสที่พยายามหนีมักถูกลงโทษอย่างรุนแรงจนทำให้บางคนต้องเสียชีวิต ข้อพิพาทระหว่างทาสและนายเงินเหล่านี้นำไปสู่การฟ้องร้องและฎีกาซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์เรื่องดังกล่าว

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title Conflicts between Slaves and Slave-Owners
 in the Reign of King Chulalongkorn : A Study
 from Legal Cases and Petitions A.D.1884-1901

Author Miss Ruschneegon Intashote

M.A. History

Examining Committe :

Anchalee Susayanha	Chairman
Professor Nidhi Eoseewong, Ph.D.	Member
Saichol Sattayanurak	Member

Abstract

The main purpose of this study is to analyze the conflicts between slaves and slave-owners in the reign of King Chulalongkorn by studying from legal cases and petitions from A.D. 1884-1901 . The study deals with causes of conflicts and relevant aspects of slaves and slave-owners.

The study finds out diverse causes of conflicts ; they took place under many situations and became frequent after King Chulalongkorn 's initial move against slavery by promulgating a law limitting the age and price of slaves.

It is interesting to note that slave-owners could benefit from their slaves in many ways. Not only did they receive labor from slaves or collecting interest from those who had put themselves as collateral for loans but the slave-owners also forced slaves to become prostitutes

and actress in the nobles' theatres. Besides, slave-owners would evade the new law by entering into a contract which bound "employees" who had obtained advanced payments of their labor to work for the payers for an indefinite period of time. The owner of the money claimed absolute power over the employees in the same manner of slave-owners over slaves. Some of "employees" of this type were compelled to prostitute themselves. Moreover, the law which gradually reduced the price of a slave in time was not always observed as slave-owners would want to retain the service of their slaves. Slaves' attempt to flee was occasionally punished severely so that some slaves lost their lives. These conflicts between slave-owners and slaves brought about litigations and petitions which provide the base of analysis of this study.